

PROGRAM KONSERWACJI WITRAŻY

W

KOŚCIELE PARAFIALNYM

P.W. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOŁA

W

OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM

FURDYNA WITRAŻE

KRAKÓW 2023-10-17

Program dotyczy 22 okien witrażowych ,w prezbiterium , kaplicy i nawie głównej kościoła parafialnego p.w. Michała Archanioła w Ostrowcu Świętokrzyskim. Oraz 6 okien połaciowych i sześciu okien w latarni kaplicy.

HISTORIA

Prezbiterium

Dwa witraże w prezbiterium kościoła wykonane zostały przez pracownię Edwarda Kwiatkowskiego w roku 1967. Projekt wykonał Zygmunt Klaryska. Witraże nawiązują do rocznicy 100-lecia Chrztu Polski. Oba okna w kształcie prostokąta zakończonego łukiem (wym 130 x 300 cm) witraże w ramie stalowej, osłonięte siatką.

Nawa główna

Witraże w nawie zaprojektowane i wykonane przez Teresę Reklewską z Warszawy. Prawdopodobnie po 1986 roku. Sześć witraży o identycznym kształcie i wymiarach w górnej części przedstawiają świętych polskich. Okna trójdzielne w kształcie półokręgu. (wys. 198cm – podstawa 340 cm.) W dolnej części nawy znajdujemy 6 okien w kształcie prostokąta zakończonego łukiem (173 x 123 cm)- przedstawiające w rodzaju mandylionów-symbole związane z okresem bożonarodzeniowym, herb papieski, symbole wiary nadziei na tle bezbarwnego geometrycznego tła w kształcie rombów, oraz dwa geometryczne węższe okna (173 x 95 cm)

Kaplica w nawie południowej

Witraż w kształcie okręgu, (średnica 109 cm) , witraże w ramie stalowej, osłonięte siatką, ponad nim okno w kształcie półkola o wysokości 91 cm i podstawie 174 cm) w kaplicy za postacią Chrystusa, oraz dwa witraże w kształcie prostokąta zakończonego łukiem wykonane zapewne w okolicach 1945 roku. Okrąg o średnicy 109 cm. Wszystkie witraże geometryczne.

Latarnia i okna dachowe.

W latarni znajduje się sześć okien w ramach drewnianych o pojedynczym bezbarwnym szkleniu, bez witraża. Również w oknach połaciowych znajdujemy bezbarwne oszkleenie oprawione w prostą ramę.

STAN ZACHOWANIA

Kwatery witrażowe osadzone na kicie miniowym w drewnianych ramach, przemocowanych od zewnątrz do drewnianych ościeżnic. Witraże stanowiły dotychczas jedyne przeszklenie kościoła. Można zauważyć braki i uszkodzenia mechaniczne szkła, wykruszenia kitów i znaczne zabrudzenia.

FURDYNA WITRAŻE

Program prac konserwatorskich

a. Zakres prac

Wszystkie witraże stanowiły dotychczas jedyne przeszklenie kościoła. Stąd liczne zabrudzenia i uszkodzenia szkielek oraz profili łożnianych. Prace konserwatorskie mają na celu oczyszczenie witraży z nalotów, uzupełnienie uszkodzonych i brakujących szkielek, w razie konieczności wymianę siatki łożnianej (w niezbędnym zakresie), korektę wymiarów oraz zamontowanie witraży w nowych ujęciach. Zewnętrzne pakiety szyb zespolonych, pozwolą uchronić witraże przed ponownymi uszkodzeniami, oraz w zdecydowany sposób zabezpieczą wnętrze przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.

Proponujemy odtworzenie głównych poziomych podziałów ramy w metalu, powtarzających istniejące dziś podziały. Natomiast w celu uzyskania lepszej izolacji cieplnej dotychczasowe drewniane podziały kwater witrażowych (35 x 28,5 cm) wykonane z listewek drewnianych zastąpić listwami łożnianymi o szerokości 1 cm – naśladując dotychczasowe podziały witraża, poprzez połączenie poszczególnych kwater witrażowych w jedno większe.

Poniżej zamieszczamy przykład z podobnie wykonanej konserwacji witraży z kościoła w Głusku k/ Lublina

b. Demontaż

- wykonanie dokumentacji fotograficznej przed demontażem,
- demontaż kwater witrażowych wraz z drewnianymi ujęciami i transport do pracowni,
- wykonanie numeracji poszczególnych łoż witrażowych,
- usunięcie kitu miniowego

c. Konserwacja

- odczyszczenie mechaniczne powierzchni witraża, wodą z dodatkami mydła niejonowego oraz benzyny ekstrakcyjnej
- usunięcie zużytych chwytów
- rozłożenie skorodowanych popękanych profili łożnianych
- wymiana uszkodzonych elementów szklanych
- korekta wymiarów do nowych ujęć
- obustronne przekitowanie pól witraża kitem z pokostu lnianego, kredy szarej i wody,

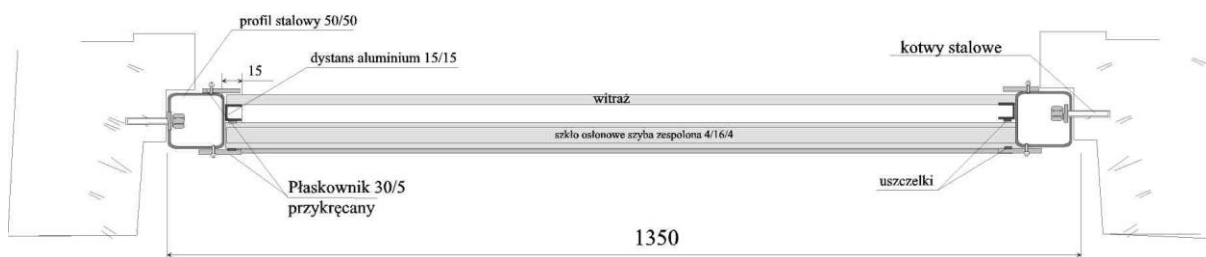
d. Prace ślusarskie

Demontaż istniejących ram wraz ze szkleniem witrażowym

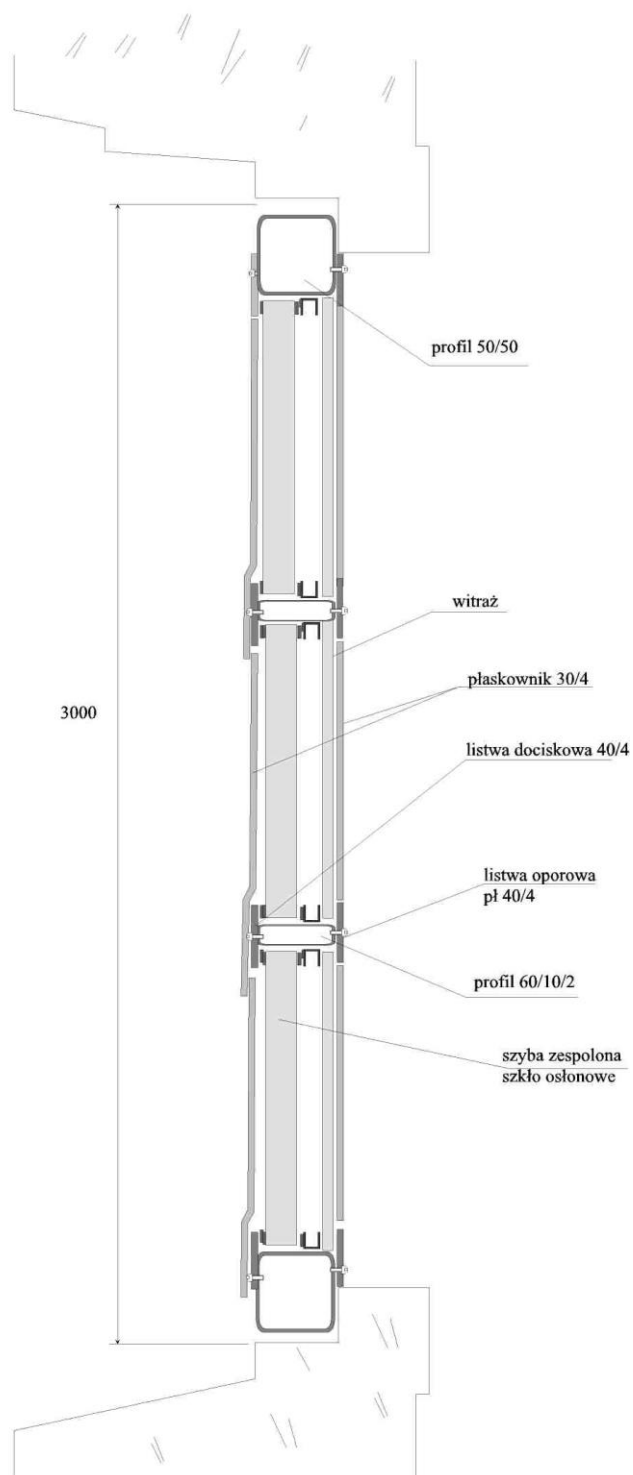
W miejsce zdemontowanych okien witrażowych zostaną wstawione ramy stalowe przystosowane do montażu szkła zespolonego w dużych taflach (współczynnik przenikalności cieplnej $1,1 [W/m^2K]$). Do szklenia został zastosowany pakiet zespolony 4/16/4 z przestrzeniami między taflami szkła wypełnionymi gazem obojętnym. Zewnętrzna szyba proponujemy szkło o nazwie „Katedral” (imitująca dawne szkło odlewane). Podział kwater okien będzie obejmował dwie lub trzy aktualnie istniejące podziały poziome. Konstrukcja stalowa okien zostanie zabezpieczona antykorozyjnie poprzez cynkowanie ogniowe oraz pomalowana w kolorze ustalonym komisyjnie. W wypadku ustalenia konieczności wykonania części kwater otwieranych będą to kwatery uchylne sterowane siłownikami elektrycznymi, sterowane pilotem.

Ramy okienne będą zakotwiczone w ścianach na kotwach stalowych i uszczelnione termoizolacyjną pianą.

PRZEKRÓJ POZIOMY OKNA

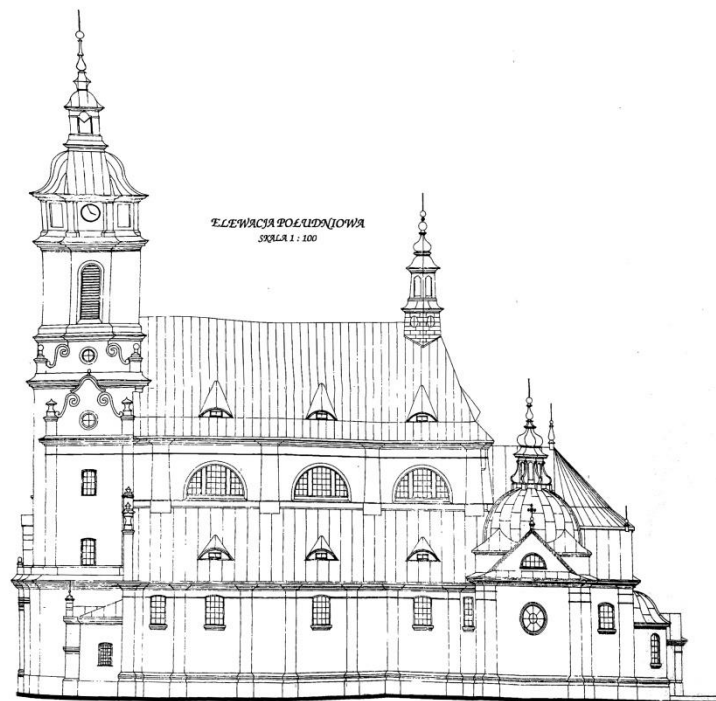

Prezbiterium - przekrój pionowy okna po konserwacji

PRZĘKRÓJ POZIOMY OKNA

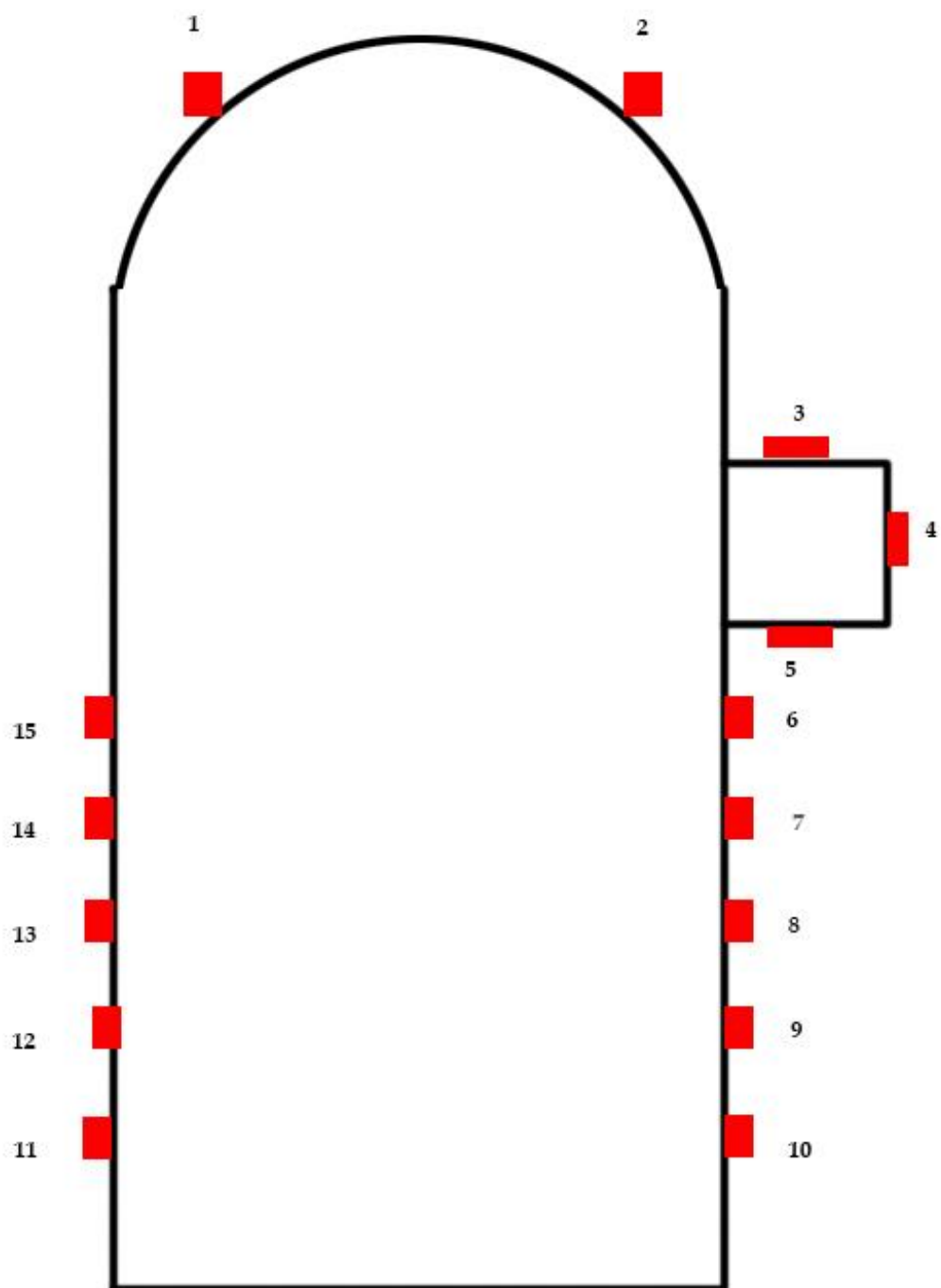

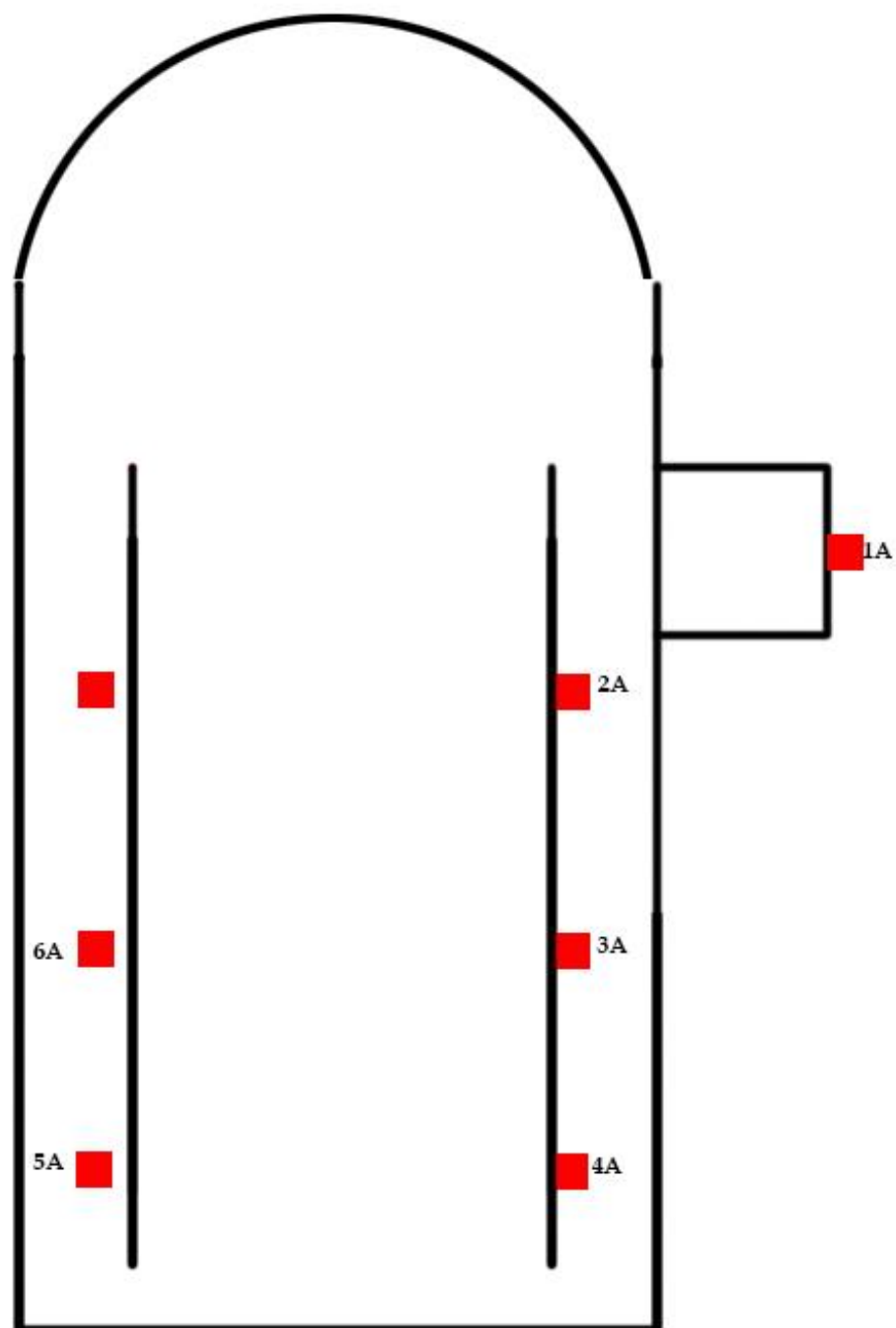
FURDYNA WITRAŻE

FURDYNA WITRAŻE

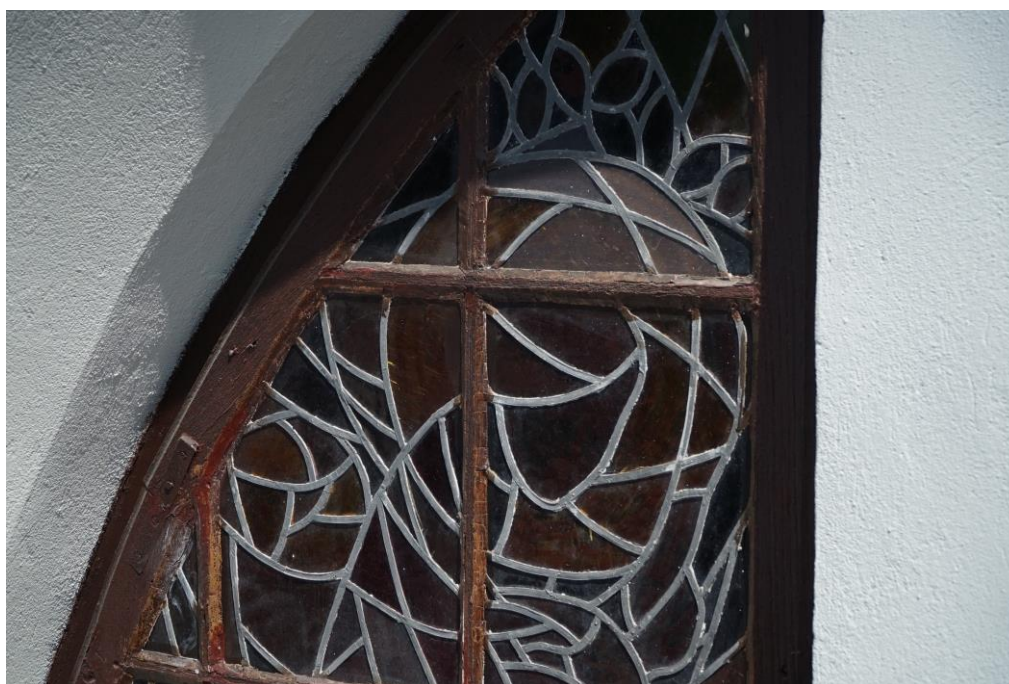
SCHEMAT OKIEN POZIOM „O”

SCHEMAT OKIEN POZIOM „+1”

Zdjęcie nr 1. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”1”.Widok z zewnątrz.

Zdjęcie nr 2. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”1”.Widok z zewnątrz. Fragment.

Zdjęcie nr 3. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”1”.Widok z zewnątrz. Fragment.

Zdjęcie nr 4. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”1”.Widok z zewnątrz. Fragment.

Zdjęcie nr 5. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”1”.Widok z zewnątrz. Fragment.

Zdjęcie nr 6.Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”1”.Widok z zewnątrz.

Zdjęcie nr 7 .Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”0”.Widok z zewnątrz.Fragment.

Zdjęcie nr 8.Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom +”0”.Widok z zewnątrz.

Zdjęcie nr 9. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Poziom +”0”. Widok z zewnątrz.

Zdjęcie nr 10. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Poziom +”1”. Widok z zewnątrz.

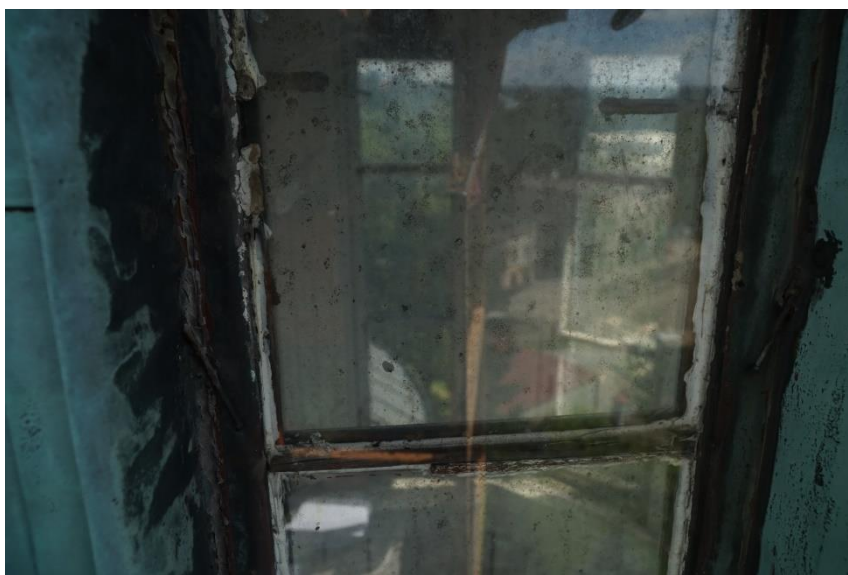
Zdjęcie nr 11. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Okna połaciowe

Zdjęcie nr 12. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Okna połaciowe

Zdjęcie nr 13. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Latarnia. Widok z zewnątrz

Zdjęcie nr 14. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Latarnia. Widok z zewnątrz

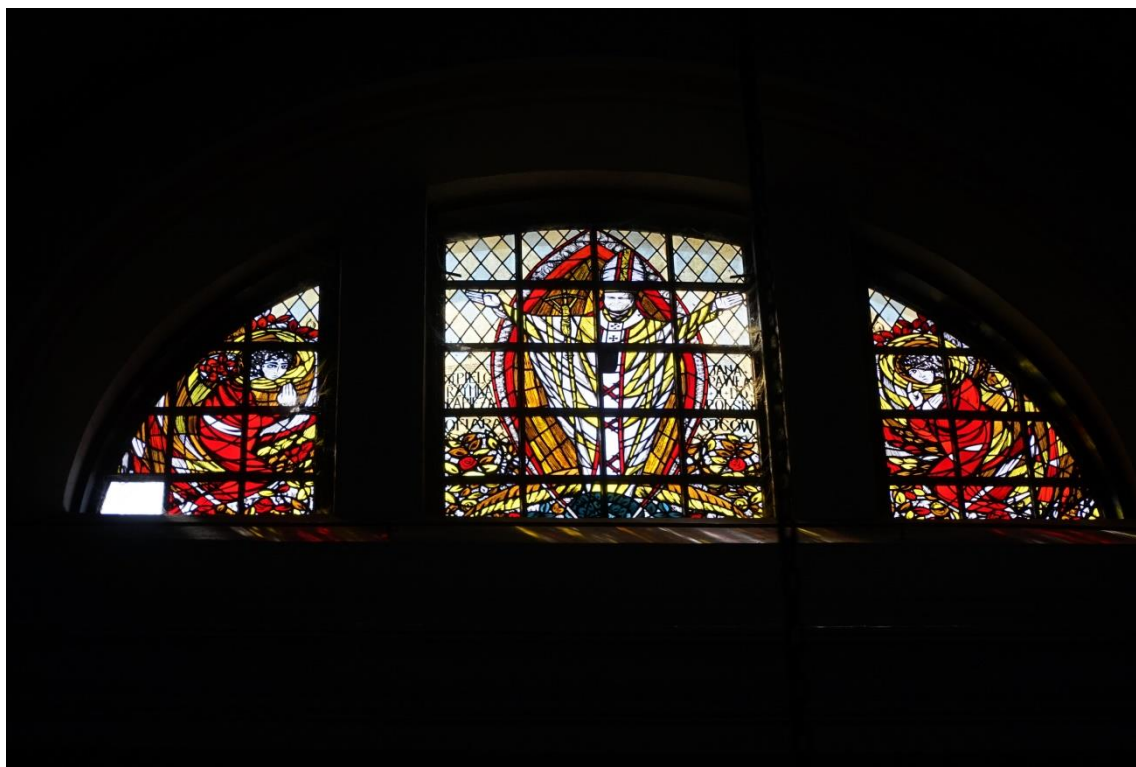
Zdjęcie nr 14. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Latarnia. Widok od wewnątrz.

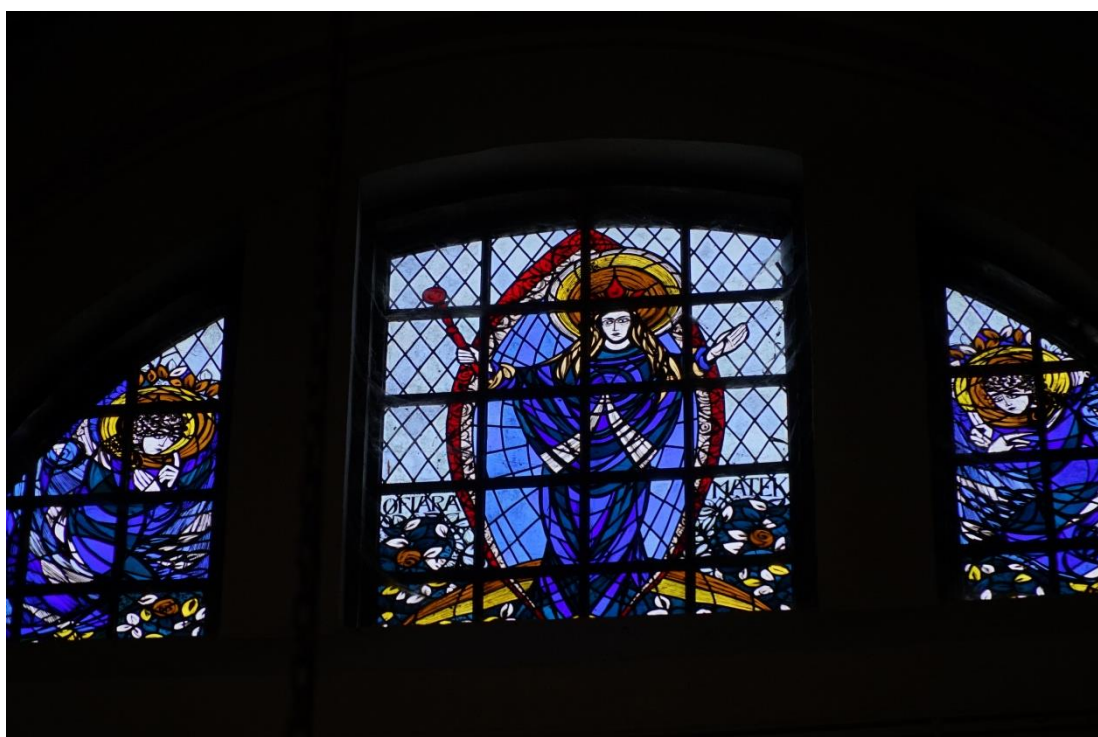
Zdjęcie nr 15. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Prezbiterium. Widok od zewnątrz.

Zdjęcie nr 16. Parafia pw. Michała Archanioła. Prezbiterium. Widok od wewnątrz.

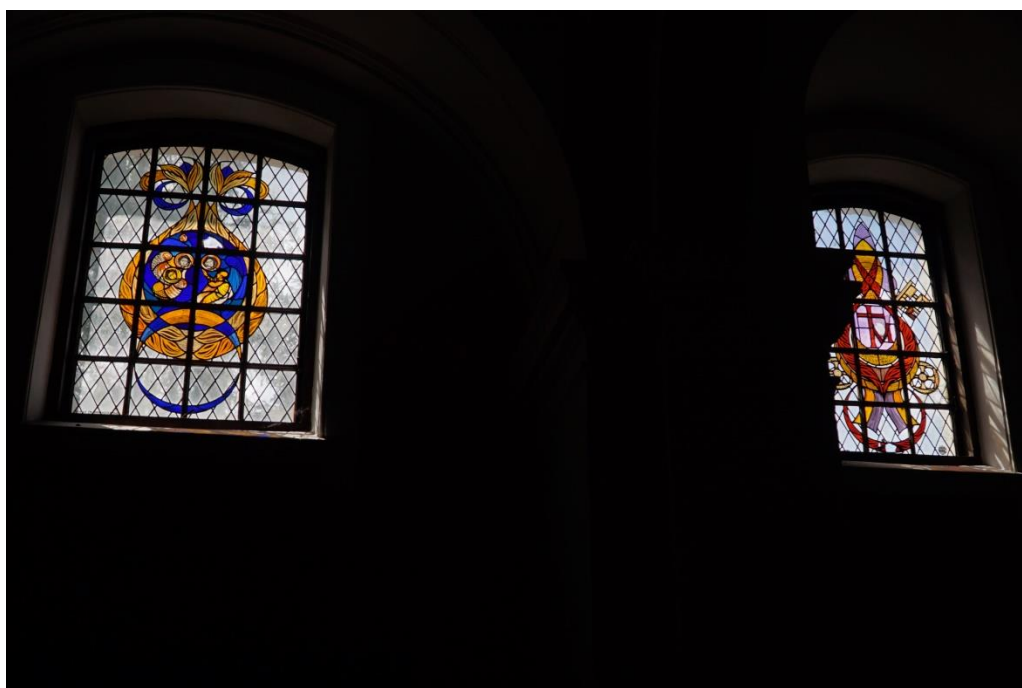
Zdjęcie nr 16. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Witraż Jan Paweł II. Widok od wewnątrz.

Zdjęcie nr 17. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Sw. Jadwiga. Widok od wewnątrz.

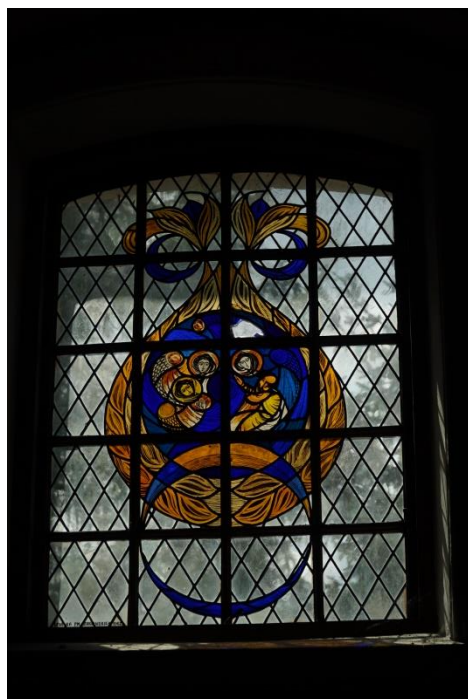
Zdjęcie nr 16. Parafia pw. Michała Archanioła. Kaplica południowa. Okno okrągłe i geometryczne. Widok od wewnątrz.

Zdjęcie nr 18. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom „0”I. Widok od wewnątrz.

Zdjęcie nr 19. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom „0”I. Widok od wewnątrz.

Zdjęcie nr 20. Parafia pw. Michała Archanioła. Nawa główna. Poziom „0”I. Widok od wewnątrz.

Głusk- przykład rozwiązania nowych ujęć i witraży

Zdjęcie nr 21 i 22. Parafia . Głusk – rozwiązanie nowych ujęć i oszkleń .Widok od zewnątrz

Zdjęcie nr 23. Parafia . Głusk – rozwiązanie nowych ujęć i oszkleń .Przygotowanie witraża pod nowe ujęcia

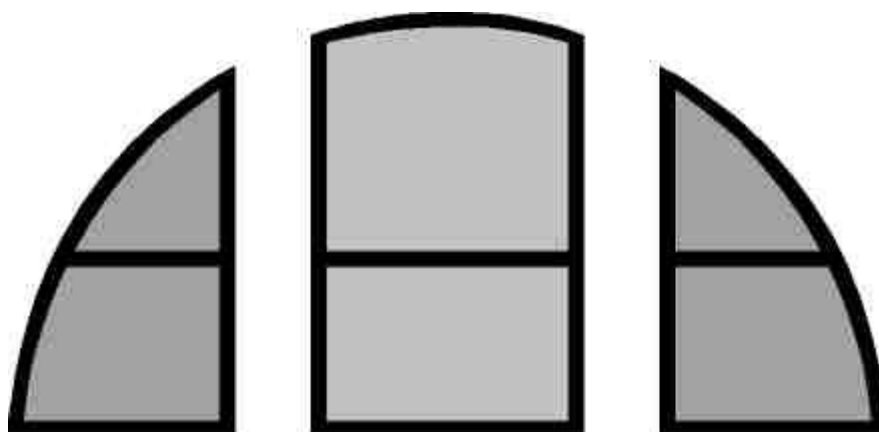

FURDYNA WITRAŻE

Propozycja podziałów poziomych w nowych ujęciach

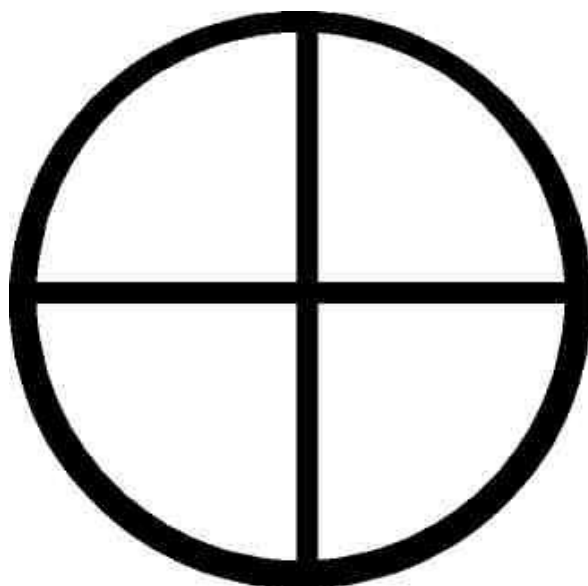
Okno po konserwacji wraz ze szkleniem osłonowym

Szklenie osłonowe dla okien łukowych

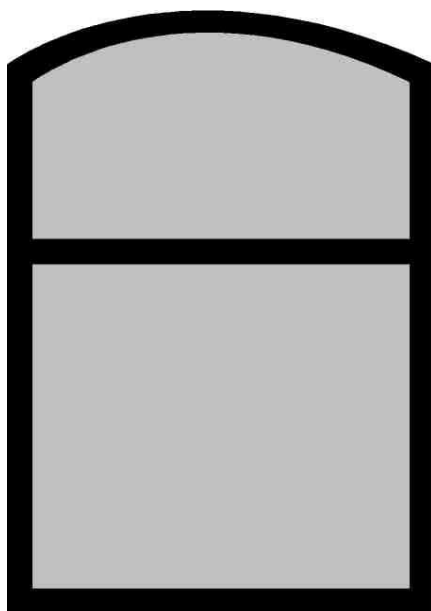
Okno okrągłe przed konserwacją

Konstrukcja okna osłonowego

Okno przed konserwacją

Konstrukcja stalowa okna osłonowego